

Анотація дисципліни

1. *Назва курсу:* **Природні умови і природні ресурси України**

2. *Лектор:* Клименко Валентина Григорівна, доцент

3. *Статус:* вибіркова дисципліна

4. Курс: четвертий курс, 7 семестр

5. *Кількість кредитів:* 4. *Загальна кількість академічних годин:* 120 годин, 4 академічних години на тиждень (24 години - лекції, 24 години - практичні заняття, 72 години - самостійна робота).

6. *Опис дисципліни:*

Мета курсу - формування у студентів системи знань про природні умови і ресурси, рекреаційні природні ресурси України та антропогенний вплив на природне середовище.

Основні завдання вивчення дисципліни

1. Формування уявлення про природні умови і природні ресурси.

2. Розуміння залежності формування та функціонування природно-ресурсного потенціалу (ПРП) від природних умов території.

3. Розуміння та використання природних ресурсів в рекреації.

Загальні і фахові компетентності:

- соціально-особистісні – системне мислення, самомотивування, самонавчання, самовдосконалення; наполегливість у досягненні мети;

- загальнонаукові - розуміння причино-наслідкових зв'язків у кліматичній і гідрологічній системі й уміння їх пояснювати, наводячи приклади;

- професійні - дозволяють мати сучасні уявлення про методіку географічного моделювання, провідні глобальні проблеми людства та регіональні проблеми стійкого розвитку суспільства, використовувати найбільш доцільні методи дослідження; вміти давати комплексну характеристику окремого регіону (місцевості);

- обробка й первинний аналіз даних, їх пояснення; встановлення взаємозв'язків між окремими показниками;

Очікувані результати навчання:

Знання: принципи й особливості геоморфологічного районування України; форми рельєфу природного і антропогенного походження; прикладні аспекти вивчення геоморфологічної, тектонічної і геологічної будови України, сучасні методи дослідження, організація гідрометеорологічної служби України; атмосферні процеси і характер антропогенного впливу на формування клімату території; сучасні уявлення про потепління та причини зміни клімату впродовж ХХ століття. Знати рекреаційні ресурси.

Уміння і навички: проводити статистичні розрахунки; виконувати спостереження; володіти методами обробки даних; аналізувати та пояснювати виявлені закономірності; давати господарську оцінку умовам території; визначати за картами, профілями, блок-діаграмами, статистичними даними й ін. провідні фактори рельєфоутворення для різних регіонів України; укладати тематичні карти за допомогою карт атласів; вирішувати за топографічними картами елементарні геоморфологічні задачі для інженерних цілей (проектування залізниці, автомагістралі, водосховища тощо).

Структура курсу:

Розділ 1. Особливості природних умов України.

Тема 1. Вступ. Предмет і задачі дисципліни

Тема 2. Геологічна будова, тектонічна структура і їх роль у формуванні мінерально-ресурсного потенціалу.

Тема 3. Кліматичні умови.

Тема 4. Поверхневі води

Тема 5. Моря України

Тема 6. Ґрунти та рослинний світ України

Розділ 2. Природні ресурси та природні рекреаційні ресурси України.

Тема 7. Класифікація природних ресурсів. Методи оцінки природних і рекреаційних ресурсів території

Тема 8. Рельєф як рекреаційний ресурс. Використання рельєфу в рекреаційних цілях. Печери.

Тема 9. Природні кліматичні і кліматичні рекреаційні ресурси.

Тема 10. Водні ресурси і водні рекреаційні ресурси України.

Тема 11. Вплив природних ресурсів та інфраструктури на природу.

Тема 12. Висновки

7. Головною формою організації вивчення курсу є:

- лекції, бесіди, лекції-диспути;
- практичні роботи для закріплення у студентів основних положень теоретичного курсу;
- консультації;
- контрольна робота.

8. *Форми організації контролю знань* – теоретичний захист практичних робіт; поточне експрес-опитування за матеріалами лекцій; участь у дискусіях під час лекційних та практичних занять; поточна контрольна робота для перевірки засвоєння матеріалу курсу, залік.

9. *Мова викладання* – українська

10. *Список рекомендованої літератури:*

Основна література

1. Дорогунцов С. І., Муховиков А.М., Хвесьяк М.Я. Оптимізація природокористування. Т1. Природні ресурси : еколого-економічна оцінка. -К.: Кондор, 2004. -291 с.

2. Коротун І.М., Коротун Л.К., Коротун С. І. Природні ресурси України : навч. посіб. - Рівне: Принт-хауз, 2000. – 190 с.

3. Коржнев М.М. Природно-ресурсні основи розвитку суспільства : Підручник. – К. : ВПЦ Київський ун-т, 2004.-173 с.

4. Руденко В. П. Географія природно-ресурсного потенціалу України : підруч. для студ. ВНЗ : у 3 ч. Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2010. – 551 с.

5. Туниця Т. Ю. Збалансоване природокористування: національний і міжнародний контекст. – К.: Знання, 2006. – 300 с.

6. Фоменко Н.В. Туристичні ресурси та курортологія: навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007.

Допоміжна література

1. Водний фонд України: штучні водойми — водосховища і ставки: довідник. - К., 2014.

2. Вишневецький В.І. Річки і водойми України. Стан і використання: Монографія. – К.:Віпол, 2000. - 376 с.

3. Бойченко С.В. Раціональне використання вуглеводневих палив : Монографія . – К. : НАУ, 2001. – 216 с.

4. Генсірук С.А. Ліси України. – К. : Наукова думка, 1992. – 408 с.

5. Данилишин Б.М., Дорогунцов С.І., Міщенко В.С. та ін. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України. - Київ, 1999. – 715 с.

6. Руденко В.П. Природно-ресурсний потенціал України . – К. : Наукова думка, 2004. – 36 с.

7. Руденко В.П. Географія природно-ресурсного потенціалу України. – 1999 р. – 101 с.